

TUTKIMUSOSIO**10.1.2026****Ilmapuntari 2025: Mielipiteet korruption yleisyydestä Suomessa ja asuinkunnassa****Joka toinen uskoo korruption olevan valtakunnan tasolla poliittisten päättäjien keskuudessa ainakin melko yleistä**

Korruptiolla on monia muotoja ja ilmenemistapoja, ja ilmiön määrittelemisestä ja mittaamisesta on käyty runsaasti keskustelua. Yleisimmin korruptiolla tarkoitetaan vallan väärinkäyttöä omaksi eduksi (UNDP ja Transparency International). Tällainen korruption määritelmä pitää sisällään paljon muutakin kuin suoranaista lahjontaa ja lahjusten vastaanottamista.

Vuoden 2025 lopulla kerätyssä Ilmapuntari-tutkimuksen aineistossa tiedusteltiin kansalaisten lahjonta-asenteiden lisäksi käsityksiä siitä, kuinka yleistä korruptio on maassamme valtakunnan ja asuinkunnan päättäjien keskuudessa. Tämän jälkeen vastaajat kertoivat vielä mielipiteensä siitä, kuinka yleisiä korruption muodot ovat heidän mielestään kotikunnassa kuudessa erilaisessa tilanteessa ja asiassa.

Kansalaisista joka toinen uskoo, että valtakunnan tason poliittisten päättäjien keskuudessa korruptio, eli vallan väärinkäyttö omaksi eduksi, on erittäin tai melko yleistä (48 %). Kaksi viidestä arvioi, että poliittiset päättäjät omassa kotikunnassa ovat alttiita korruptiolle (38 %). Myöskään virkamiehet valtion hallinnossa eivät ole kansalaisten mielestä tahrattomia. Kolmannes osoittaa syyttävällä sormella valtion virkamieskuntaa (34 %). Oman kotikunnan kunnalliset viranhaltijat ovat kansalaisten mielestä puhtoisempia. Vain neljännes (26 %) arvioi korruption olevan yleistä heidän keskuudessaan.

Kansalaisten näkemykset ovat muuttuneet hieman vuodesta 2019. Aiempaa pienempi osa uskoo, että poliittiset päätöksentekijät sekä valtakunnan että kotikunnan tasolla syyllistyvät korruptioon. Virkamiehiä ja viranhaltijoita koskevat näkemykset eivät ole muuttuneet samassa määrin.

Näkemykset korruption yleisyydestä ovat yhteydessä vastaajien sosiaaliseen asemaan ja koulutustasoon. Mitä korkeammin koulutettu vastaaja on, sitä vakuuttuneempi hän on siitä, että Suomessa esiintyy eri päätöksentekotasolla korruptiota varsin vähän. Vähemmän koulutetut ja työväenluokkaiset ovat keskimäärää vakuuttuneempia siitä, että korruptio on ainakin melko yleinen ongelma maassamme päättäjien ja virkamiesten keskuudessa.

Kuntatyöntekijät ovat jonkin verran keskimäärää vakuuttuneempia siitä, vallan väärinkäyttö omaksi eduksi on oman kunnan poliittisten päättäjien ja viranhaltijoiden keskuudessa ainakin melko yleistä. He ovat muita varmempia myös siitä, että korruptio on jonkintasoinen ongelma valtion hallinnossa.

Myös puoluekanta heijastuu näkemyksissä. Perussuomalaisten tukijat edustavat toista ääripäätä, toista taas kokoomuksen ja keskustan kannattajat. Perussuomalaisten tukijat pitävät korruptiota selvästi suurempana ongelmana kuin muiden puolueiden kannattajat. Kokoomuksen ja keskustan kannattajat ovat keskimäärää varmempia, että vallan väärinkäyttö omaksi eduksi on sekä valtakunnan että kunnallisella tasolla melko harvinaista.

Kansalaisten mielestä hyvä veli -verkostoja ja ystäviä suositaan kotikunnassa hallinnon eri tasoilla

Ilmapuntari-tutkimuksessa vastaajilta kysyttiin myös mielipiteitä siitä, kuinka yleistä korruptio ja sen muodot ovat kotikunnassa erilaisissa tilanteissa. Arvio kohdistettiin kuuteen erilaiseen tilanteeseen ja asiayhteyteen.

Enemmistö suomalaisista epäilee korruption nostavan omassa asuinkunnassa päätään etenkin kahdessa suhteessa. Enemmän kuin kaksi kolmesta uskoo, että kunnallisessa päätöksenteossa suositaan hyvä veli -verkostoihin (metsästysseurat, johtajien klubit jne.) kuuluvia (69 %). Enemmistö arvioi myös, että sukulaisia ja ystäviä suositaan kunnallishallinnossa (55 %). Hyvä veli- ja kaveriverkostot määritellään rakenteellisen korruption muodoiksi, jossa määräävissä asemissa olevat suosivat toisiaan ja jakavat etuja. Toiminta saattaa olla muodollisesti lainmukaista, toisin kuin avoin korruptio, kuten esimerkiksi lahjonta.

Kaksi viidestä uskoo laajan korruptionmääritelmän täyttävän suosimisen olevan asuinkunnassaan ainakin melko tavallista myös silloin, kun tehdään julkisia hankintoja (43 %), valmistellaan maan ja alueiden käyttöä (41 %) tai tehdään virkanimityksiä (41 %). Täysin puhtaita papereita päätöksentekijät ja valmistelijat eivät saa myöskään silloin, kun kysytään erilaisten lupien (rakennus-, vesi- ja ympäristöluvat jne.) myöntämisestä. Tällaisten korruption muotojen taustalla saattaa vaikuttaa erilaiset ystävyys-suhteet tai hyvä veli -verkostot.

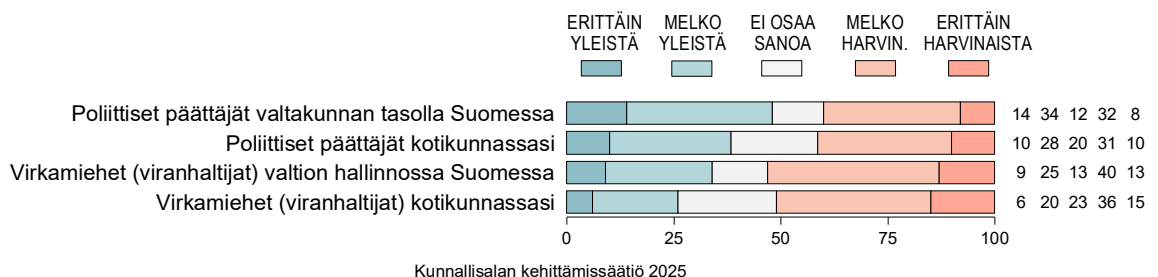
Puoluekanta on yhteydessä näkemyksiin korruption muotojen yleisyydestä omassa asuinkunnassa. Perussuomalaisten ja keskustan kannattajat arvioivat asiaa erisuuntaisesti. Perussuomalaisten tukijat uskovat kaikissa arviointikohteissa korruption olevan yleisempää kuin muiden puolueiden kannattajat. Keskustan äänestäjät puolestaan ovat muita vakuuttuneempia siitä, ettei korruptiota esiinny kovinkaan merkittävässä määrin omassa asuinkunnassa. Puoluetaustan mukaisista tuloksista käy ilmi myös se, että enemmistö kaikkien puolueiden kannattajista on vakuuttunut siitä, että hyvä veli -verkostoihin kuuluvien suosiminen päätöksenteossa on kotikunnassa ainakin melko yleinen ongelma.

Tutkimuksen toteutus

KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Verian (aiemmin Kantar Public). Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 29.11. – 3.12.2025. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.001. Vastaajat edustavat maamme täysi-ikäistä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

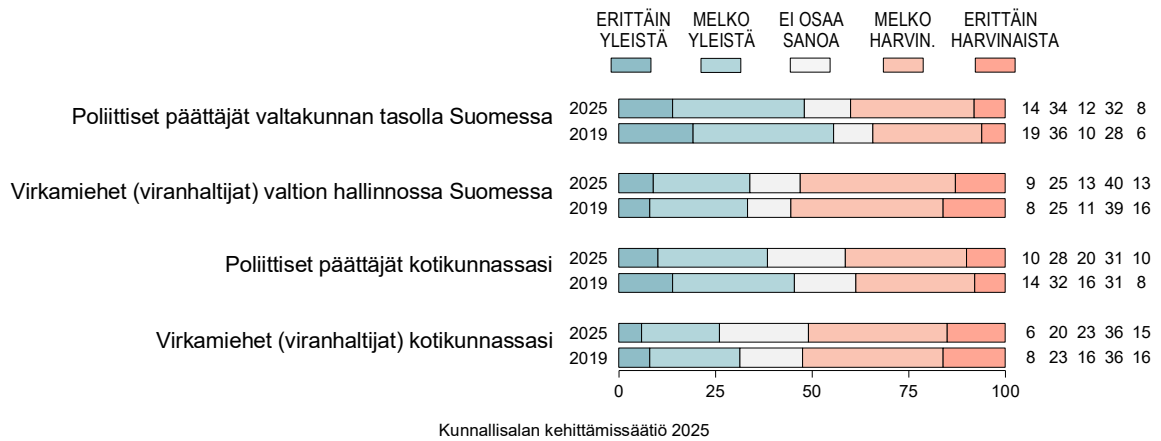
Kuvio 4.

KUINKA YLEISTÄ KORRUPTIO ELI VALLAN VÄÄRINKÄYTTÖ OMAKSI EDUKSI ON SEURAAVIEN TAHOJEN KESKUUDESSA (%).

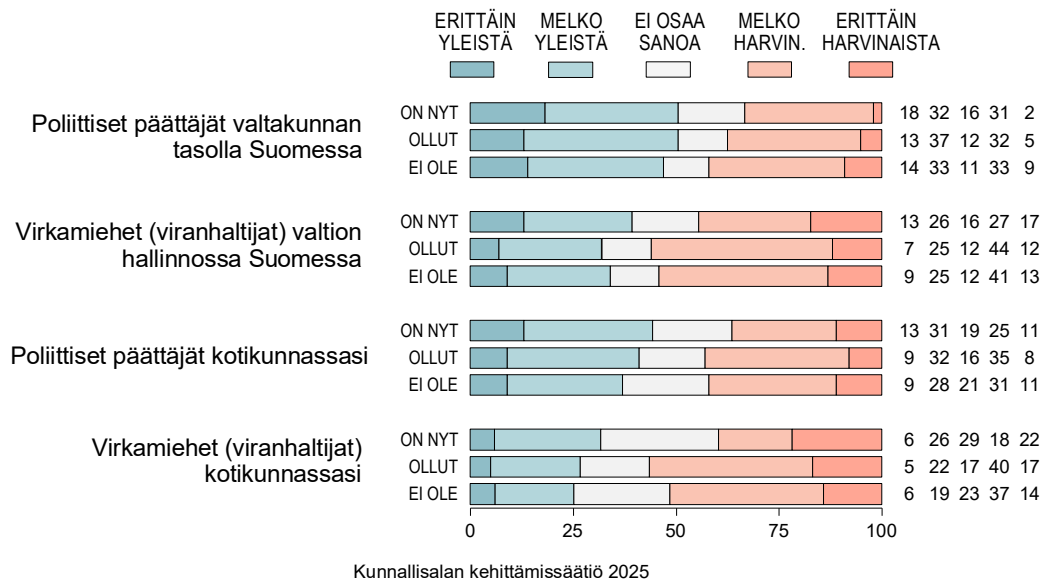
Kuvio 4h.

KUINKA YLEISTÄ KORRUPTIO ELI VALLAN VÄÄRINKÄYTTÖ OMAKSI EDUKSI ON SEURAAVIEN TAHOJEN KESKUUDESSA: ARVIOT VUOSIEN 2019 JA 2025 LOPULLA (yhteiset/verrattavissa olevat arviointikohteet, %).

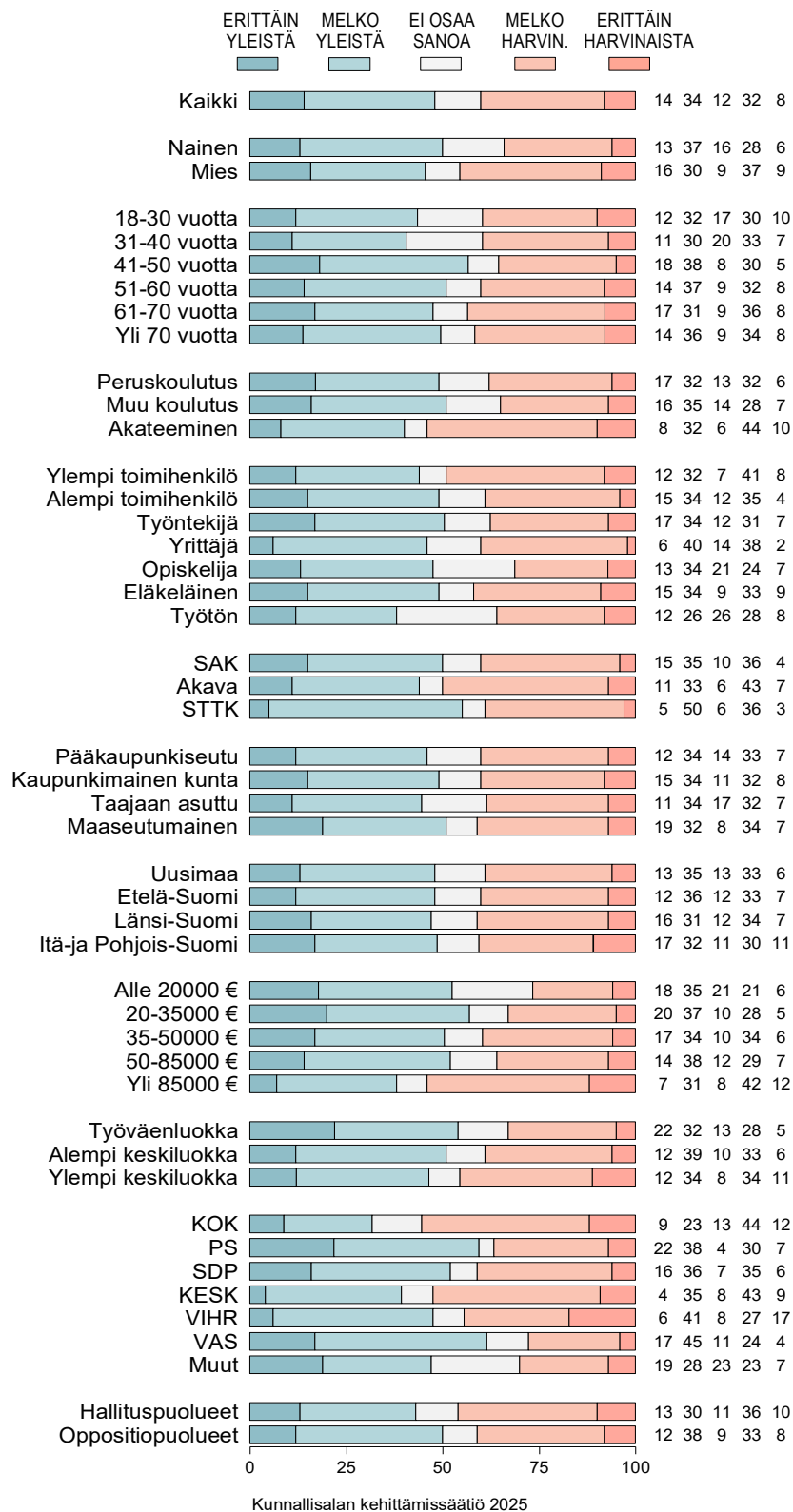
Kuvio 4k.

KUINKA YLEISTÄ KORRUPTIO ON SEURAAVIEN TAHOJEN KESKUUDESSA: ARVIOT SEN MUKAAN ONKO OLLUT KUNNAN/KAUPUNGIN PALVELUKSESSA (ON NYT = on nykyisin, OLLUT = ollut joskus aiemmin, EI OLE = ei ole koskaan ollut; %).

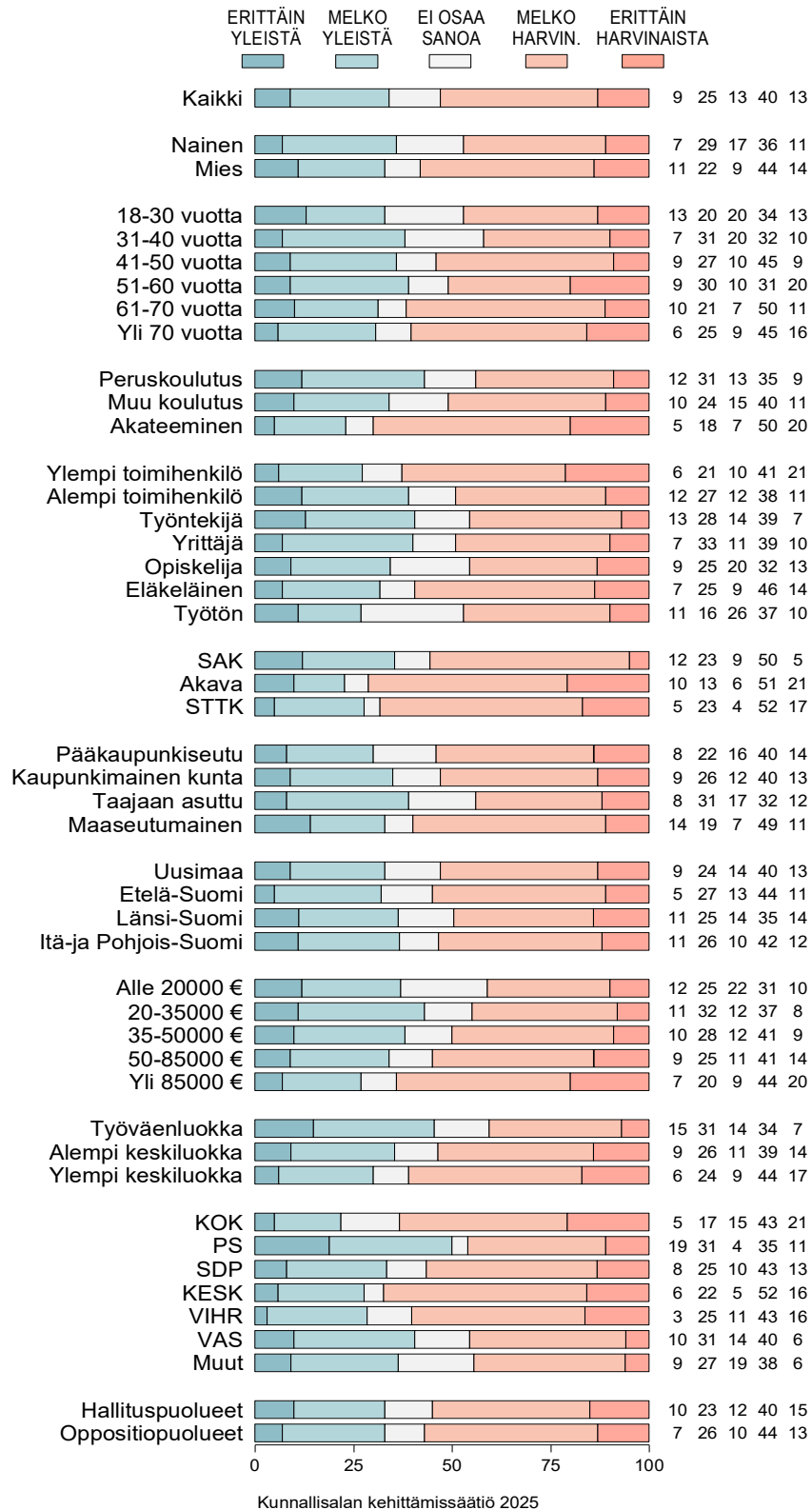
Kuvio 4-1.

KUINKA YLEISTÄ KORRUPTIO ON ERI TAHOJEN KESKUUDESSA: POLIIT-
TISET PÄÄTTÄJÄT VALTAKUNNAN TASOLLA SUOMESSA (%).

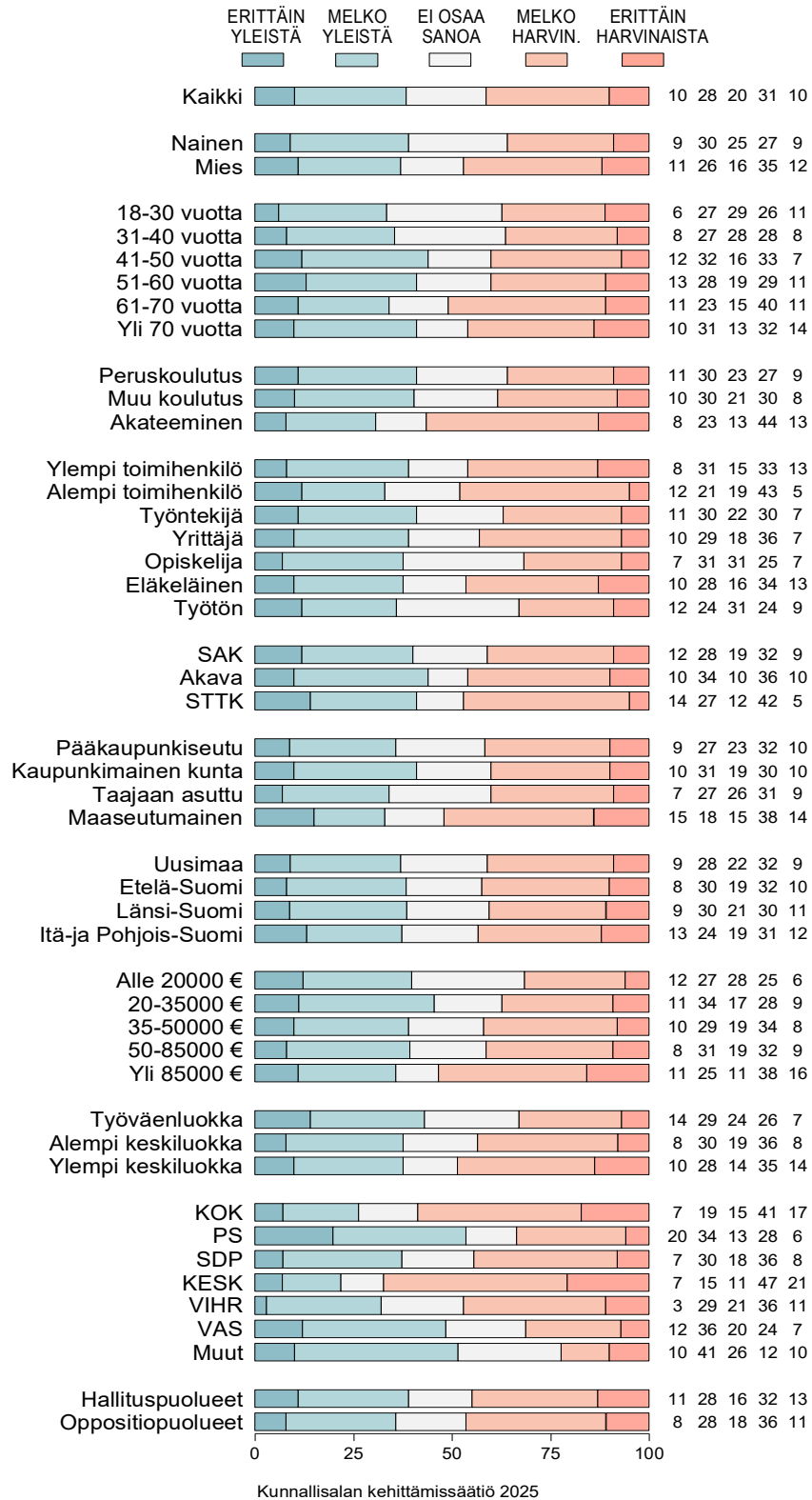
Kuvio 4-2.

KUINKA YLEISTÄ KORRUPTIO ON ERI TAHOJEN KESKUUDESSA: VIRKAMIEHET (VIRANHALTIJAT) VALTION HALLINNOSSA SUOMESSA (%).

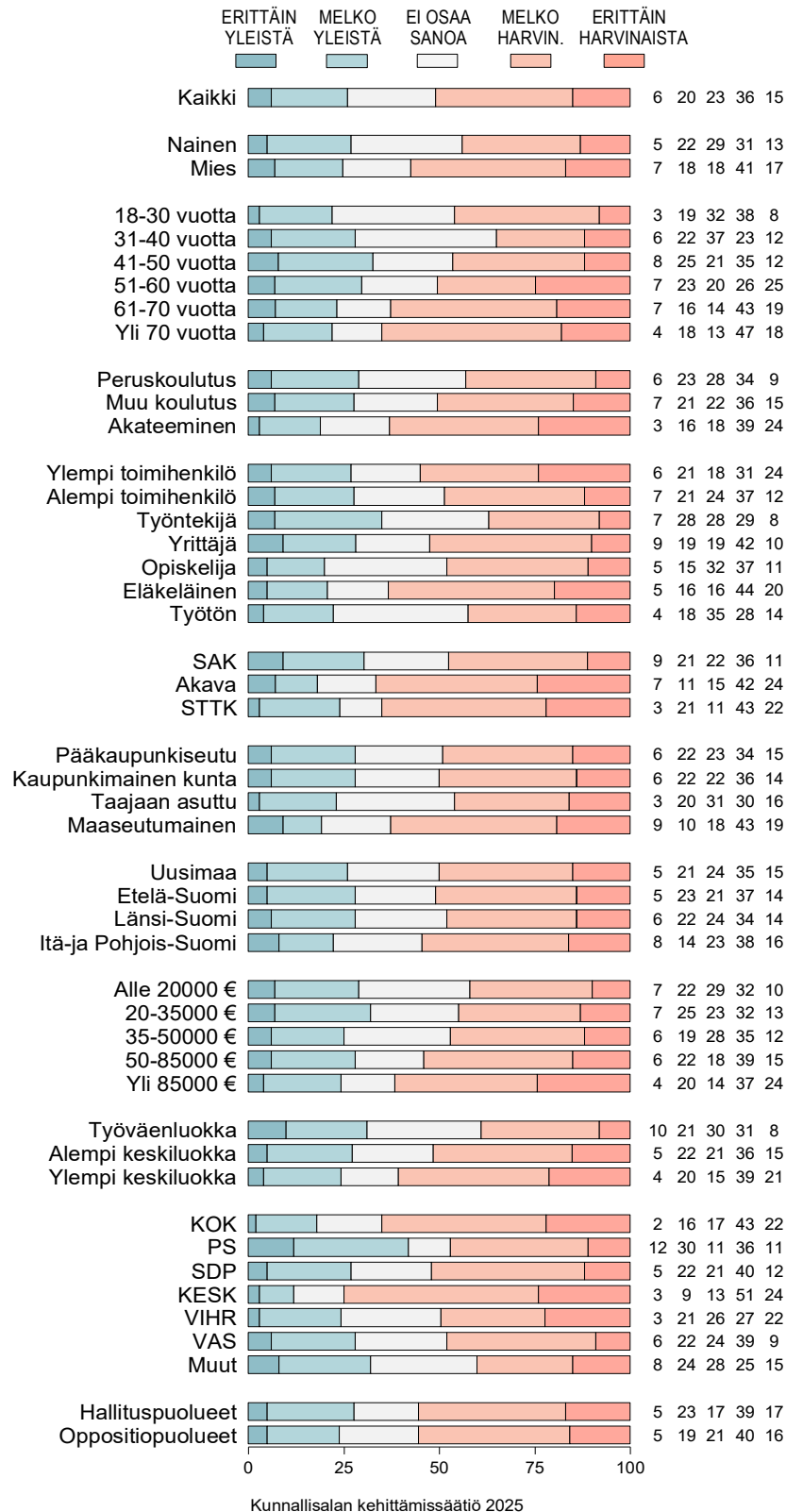
Kuvio 4-3.

KUINKA YLEISTÄ KORRUPTIO ON ERI TAHOJEN KESKUUDESSA: POLIIT-
TISET PÄÄTTÄJÄT KOTIKUNNASSASI (%).

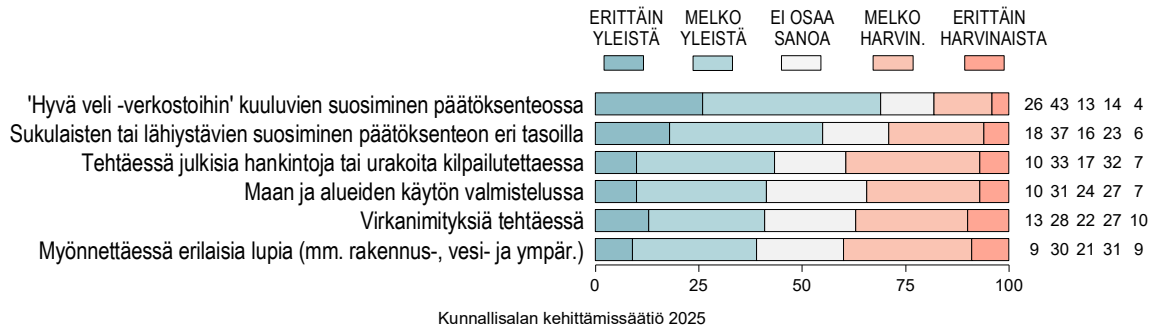
Kuvio 4-4.

KUINKA YLEISTÄ KORRUPTIO ON ERI TAHOJEN KESKUUDESSA: VIRKAMIEHET (VIRANHALTIJAT) KOTIKUNNASSASI (%).

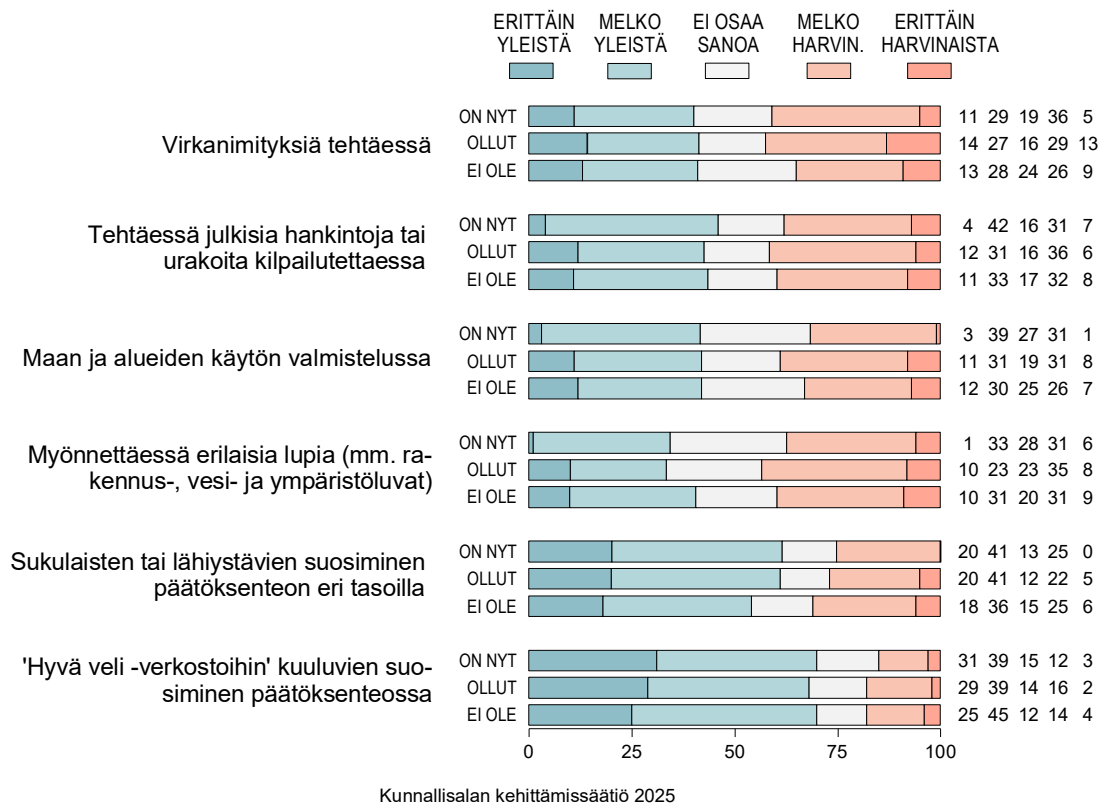
Kuvio 5.

KUINKA YLEISTÄ KORRUPTIO JA SEN MUODOT OVAT OMASSA ASUINKUNNASSA SEURAAVISSA ASIOISSA JA TILANTEISSA (%).

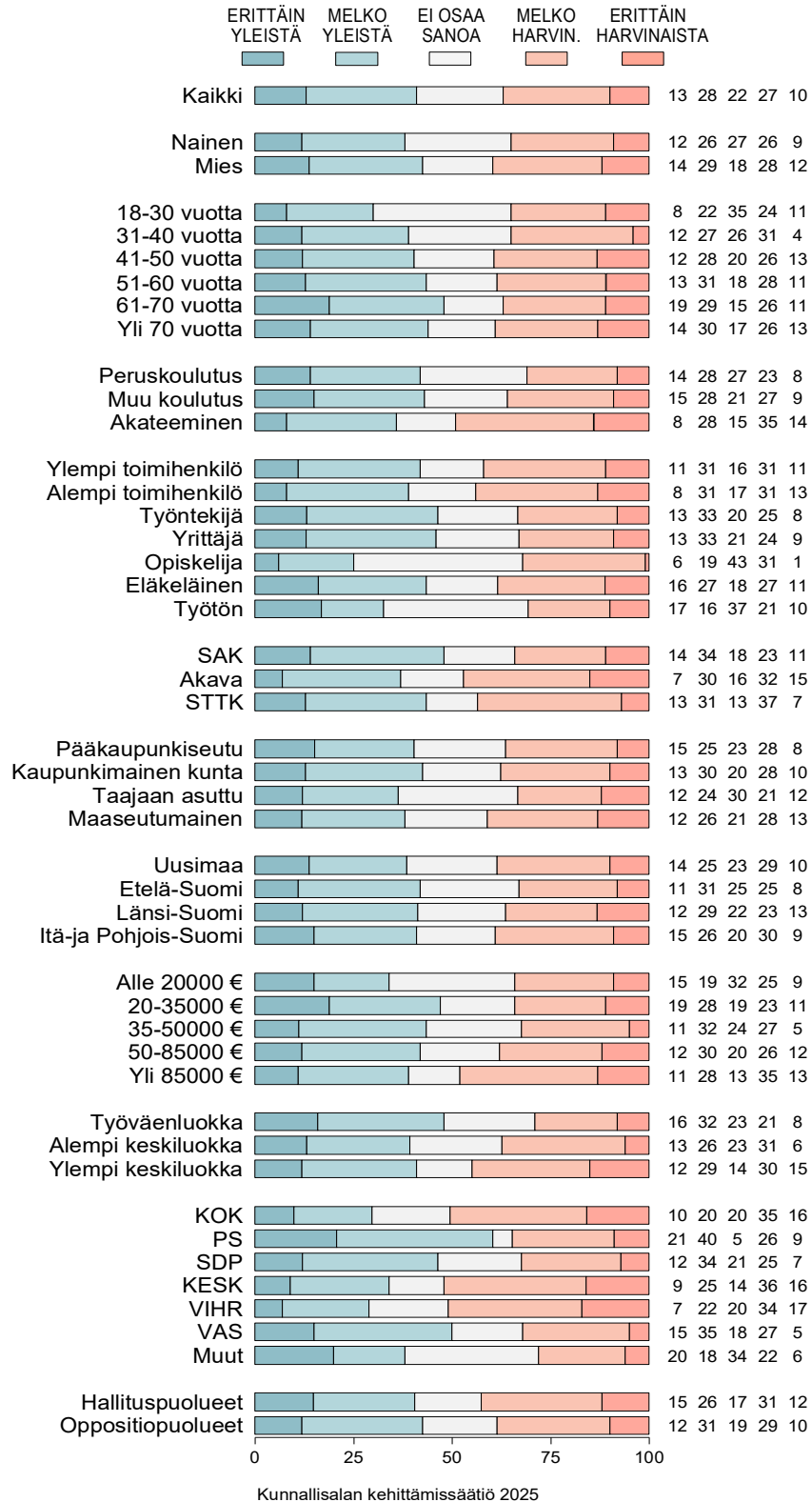
Kuvio 5k.

KUINKA YLEISTÄ KORRUPTIO JA SEN MUODOT OVAT OMASSA ASUINKUNNASSA: ARVIOT SEN MUKAAN ONKO OLLUT KUNNAN/KAUPUNGIN PALVELUKSESSA (ON NYT = on nykyisin, OLLUT = ollut joskus aiemmin, EI OLE = ei ole koskaan ollut; %).

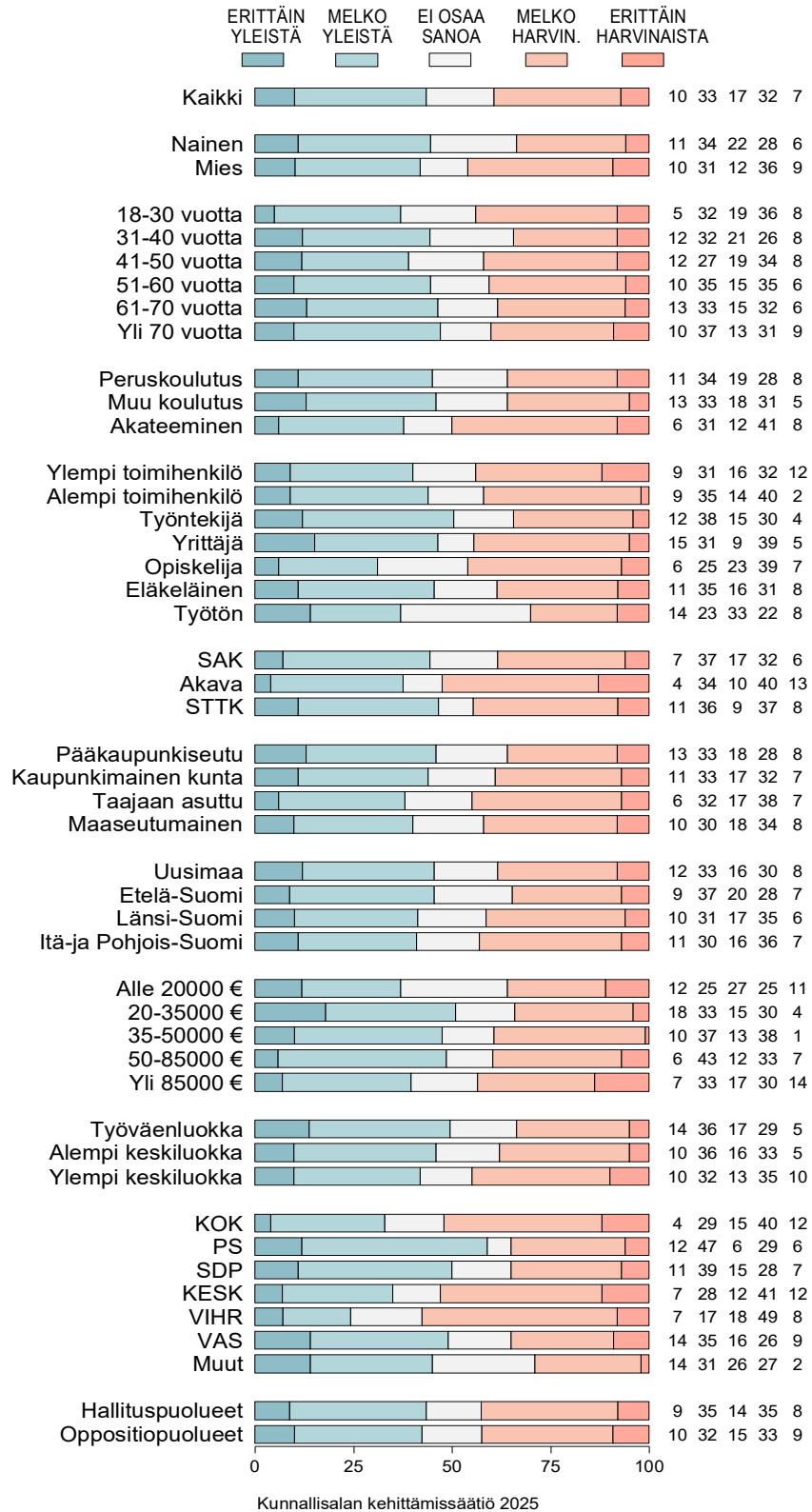
Kuvio 5-1.

KUINKA YLEISTÄ KORRUPTIO JA SEN MUODOT OVAT OMASSA ASUIN-
 KUNNASSA: VIRKANIMITYKSIÄ TEHTÄESSÄ (%).

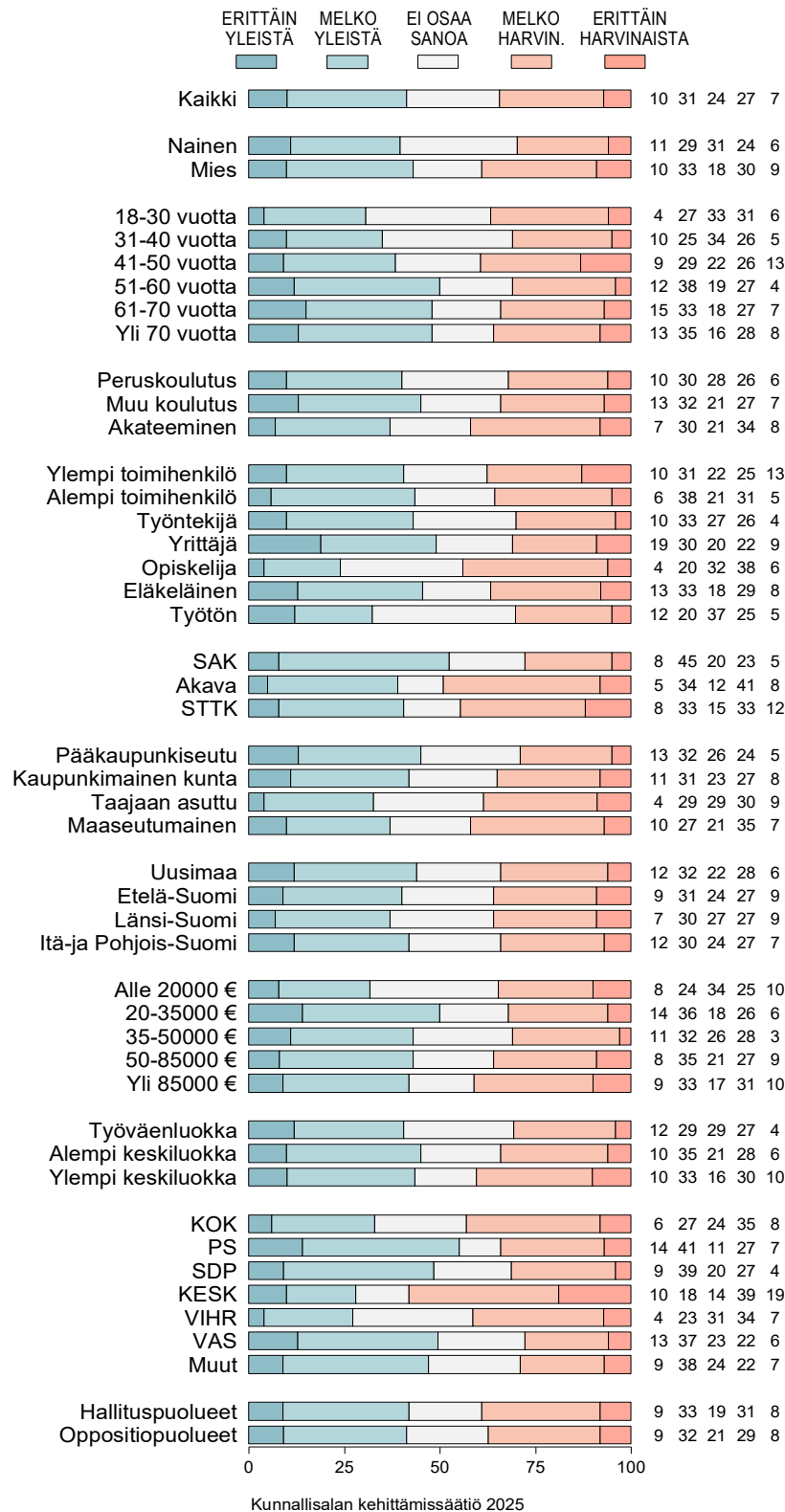
Kuvio 5-2.

KUINKA YLEISTÄ KORRUPTIO JA SEN MUODOT OVAT OMASSA ASUINKUNNASSA: TEHTÄESSÄ JULKISIA HANKINTOJA TAI URAKOITA KILPAILUTETTAESSA (%).

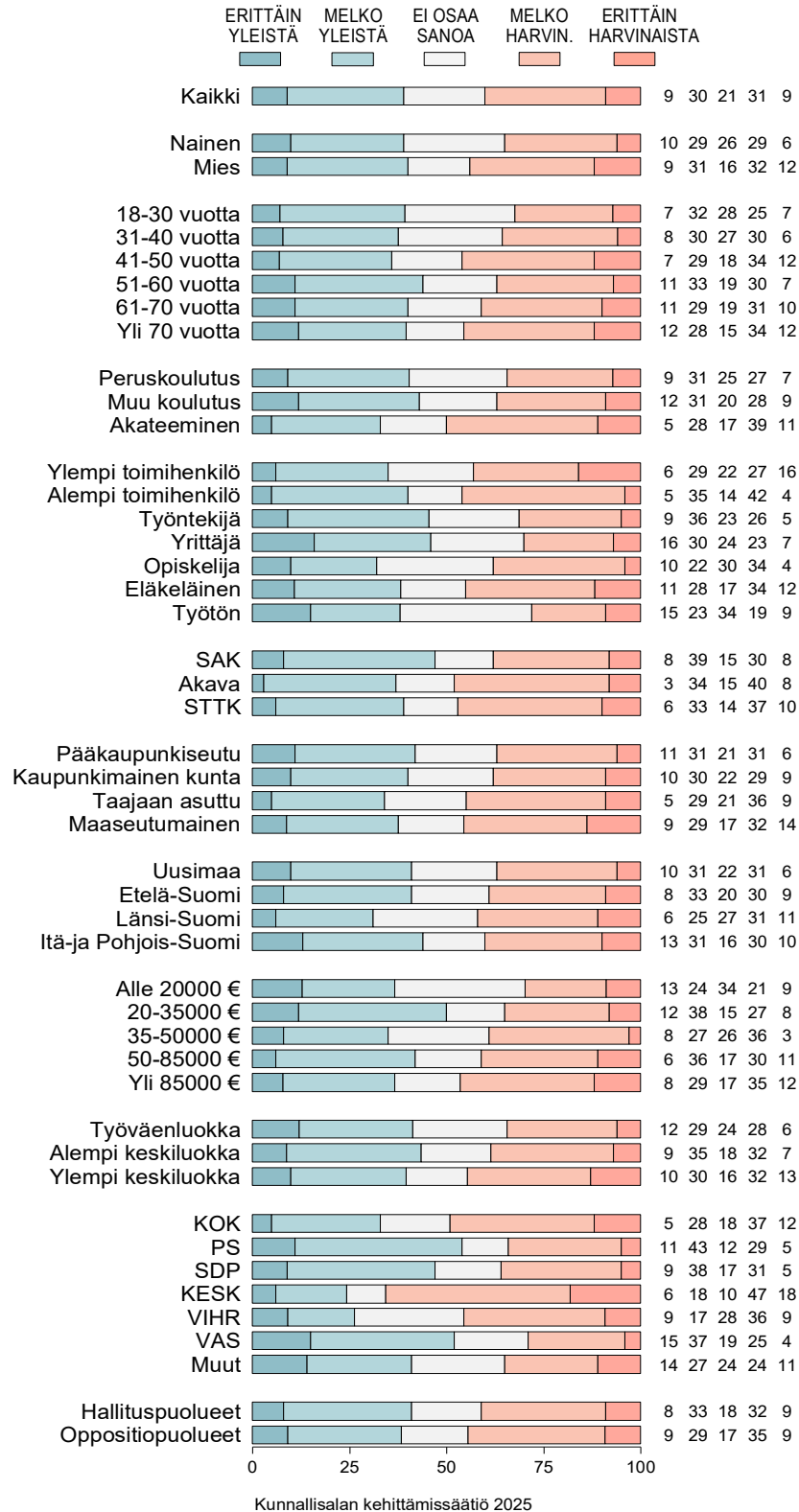
Kuvio 5-3.

KUINKA YLEISTÄ KORRUPTIO JA SEN MUODOT OVAT OMASSA ASUIN-
 KUNNASSA: MAAN JA ALUEIDEN KÄYTÖN VALMISTELUSSA (%).

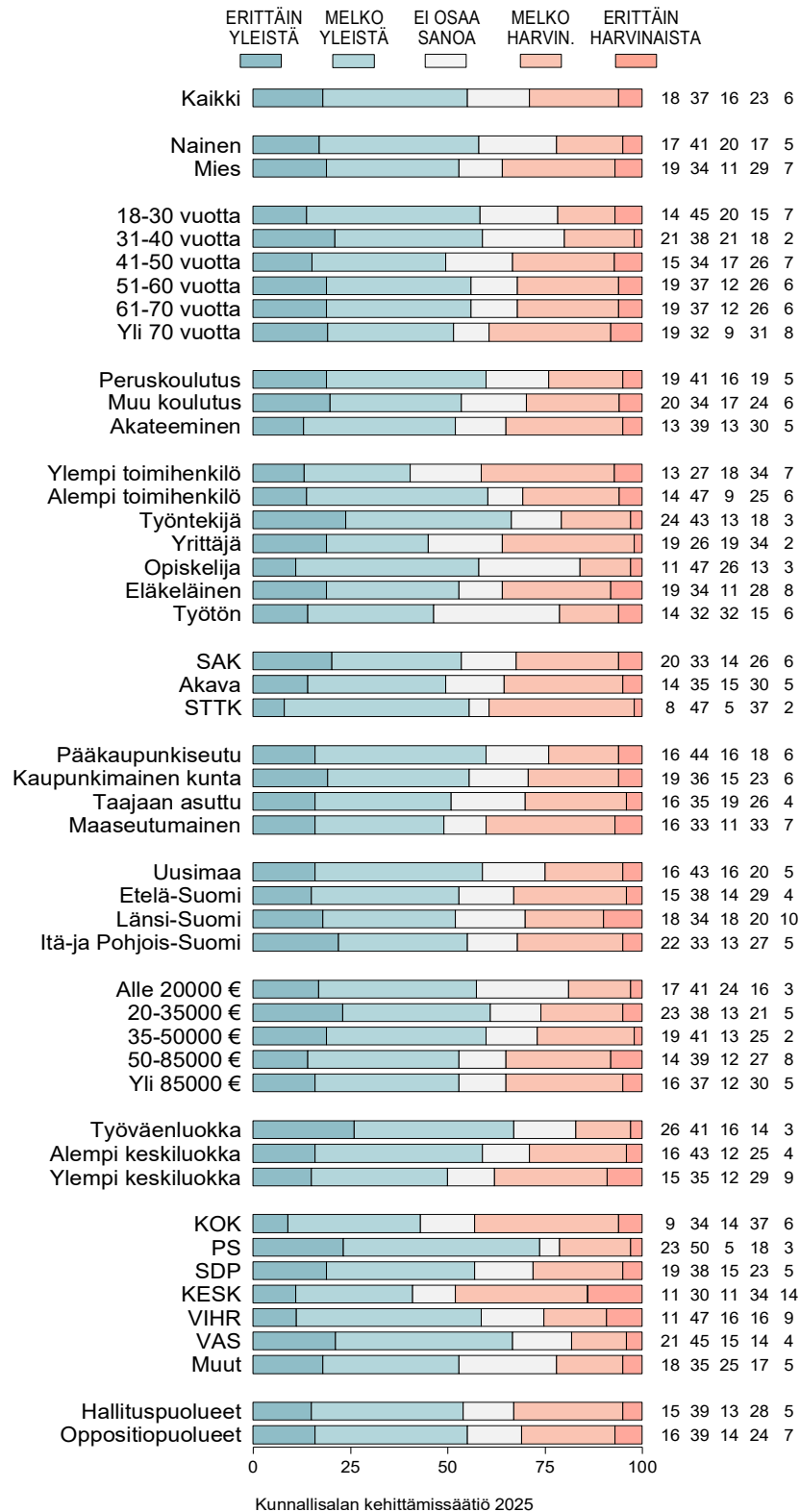
Kuvio 5-4.

KUINKA YLEISTÄ KORRUPTIO JA SEN MUODOT OVAT OMASSA ASUIN-KUNNASSA: MYÖNNETTÄESSÄ ERILAISIA LUPIA (mm. rakennus-, vesi- ja ympäristöluvat jne., %).

Kuvio 5-5.

KUINKA YLEISTÄ KORRUPTIO JA SEN MUODOT OVAT OMASSA ASUINKUNNASSA: SUKULAISTEN TAI LÄHIYSTÄVIEN SUOSIMINEN PÄÄTÖKSENTEON ERI TASOILLA (%).

Kuvio 5-6.

KUINKA YLEISTÄ KORRUPTIO JA SEN MUODOT OVAT OMASSA ASUINKUNNASSA: "HYVÄ VELI-VERKOSTOIHIN" KUULUVIEN SUOSIMINEN PÄÄTÖKSENTEOSSA (metsästysseurat, johtajien klubit jne., %).

